

DANS OCH LÄSNING

Sofia Jusslin
sofia.jusslin@helsinki.fi

1

PeD, Sofia Jusslin

Biträdande professor i pedagogik

sofia.jusslin@helsinki.fi

- Exploring imagination and creativity through play in Nordic early literacy education (2023–2024)
- Embodied Language Learning through the Arts (2021–2024)
- Poesi! Performativa perspektiv på poesiundervisning (2020–2024)
- LiteDans: Att utmana litteracitet med dans i skolan (2017–2020)

2

ELLA (2021–2024): Dans i förskolebarns tidiga läs- och skrivundervisning	**LiteDans** (2017–2020): Dansintegrering i läs- och skriv-undervisningen i åk 5	**Poesi!** (2020–2024): Bild- och dansskapande i gymnasiets poesiundervisning	**ELLA** (2021–2024): Dansa på svenska i ett finskspråkigt gymnasium	**ELLA** (2021–2024): Kroppslig och konstintegrerad språkpedagogik på klasslärarutbildningen

Kreativ dans förstås som tolkningar av idéer, tankar och känslor som uttrycks med rörelser utifrån egen kropp och förmåga och i relation till andra och omgivningen.

11

DANS I LÄS- OCH SKRIVUNDERVISNINGEN I ÅRSKURS 5 (JUSSLIN, 2020)

Höstterminen

- Detektivböcker (16 veckor)
- Poesiläsning och -skrivning (3 veckor)

Vårterminen

- Poesiläsning och -skrivning (2 veckor)

13

STRUKTUR FÖR EN DANSLEKTION

Målformulering:

- Ämnesspecifika mål
- Dansspecifika mål

I klassrummet
I gymnastiksalen
I korridoren
Utomhus

Introduktion och uppvärmning

Introducera temat

Höj pulsen, värm upp musklerna, stretcha…

Koppla gärna ihop uppvärmningen med temat…

Utforskning och utveckling

Imitera, variera, repetera…

Utveckla rörelsematerial

Skapa dans

Uppskattning och utvärdering

Visa upp danserna

Ge respons på danserna

Ge stödfrågor till publiken

Avslutning: Vad har vi gjort? Hur kändes det?

POESIDANSER

	Lektion 1	Lektion 2	Lektion 3	Lektion 4
Tema	Läsa och dansa poesi (del 1)	Läsa och dansa poesi (del 2)	Skriva och dansa poesi (del 1)	Skriva och dansa poesi (del 2)
Innehåll	Introduktion och uppvärmning Improvisations-övningar Läsa dikter och titta på animationer Improvisera och visa upp poesidanser Diskussion och utvärdering	Introduktion och uppvärmning Skapa poesidanser Visa upp poesidanser Titta på och ge konstruktiv respons på poesidanser Diskussion och utvärdering	Introduktion och uppvärmning Repetition av poesiskrivande Planera och skriv en fortsättning på dikten Högläsning av fortsättningsdikten Diskussion och utvärdering	Introduktion och uppvärmning Välj musik eller instrument Skapa dans till fortsättningsdikter Visa upp poesidanser Titta på och ge konstruktiv respons på poesidanser Diskussion och utvärdering

(Jusslin & Höglund, 2021)

16

UTVECKLING AV ELEVERS LÄS- OCH SKRIVPROCESSER

- Eleverna upplevde att dansen hjälpte dem att skapa förståelse för litteraturen
- Eleverna upplevde att dansen bidrog till att ge inspiration och utveckla idéer i skrivandet

Jag hade till exempel svårt i början av att få till hur personerna ska vara, som hur deras personligheter ska vara. Och då hjälpte det mig då vi dansade för att jag fick ju olika [personligheter], till exempel då vi var i gymnastiksalen så skulle vi ha olika beteenden och gå runt så då hjälpte [...] då kanske man tog lite av allt om man sen och skulle [...]

19

OLIKA KROPPSLIGA DANSERFARENHETER

- Elever utan tidigare danserfarenheter upplevde att dansen hjälpte dem i läs- och skrivprocesserna från början, medan elever med tidigare danserfarenheter upplevde att det var svårt med den kreativa dansen för de hade andra förväntningar på vad dans är
- Eleverna behövde tillräckligt med tid för att lära sig och förstå vad denna typ av undervisning handlar om
- Eleverna såg ämnesöverskridande potential med dansen

Jag skulle vilja dansa i omgivningslära för jag kommer inte ihåg vad jag har läst. Jag tror man minns bättre det man dansar.

SKAPANDE, KREATIVITET OCH UPPTRÄDANDE

- Eleverna uppskattade de skapande och kreativa elementen
- Ibland var det svårt att koppla samman dansande, läsande och skrivande
- Eleverna upplevde att dansskapandet var enklare när de fick veta varifrån inspirationen till rörelserna kom

Ibland svårare, ibland lättare. Vissa ämnen är lätt att hitta på rörelser, men roligt att få hitta på själv vad man vill. Och då man skrivit en mening skulle man göra en dans till den och det är svårt att försöka härma den där saken med rörelser. Och allra svårast har varit att hitta på vad man ska

MENINGSSKAPANDE SAMARBETE

- Eleverna upplevde att det var lättare att kombinera dans med läsande och skrivande när de jobbade i grupper
- Elever upplevde att det var svårare att dansa texter skrivna av andra personer
- Att ge och ta emot respons på andra gruppers danser bidrog till läs- och skrivprocesserna

Jag måste tänka, eh, kanske att man inte alltid får som man vill i gruppmomenten. Jag har dansat i fem år och tycker inte andra allt det som jag kan. Man måste tänka på att inte

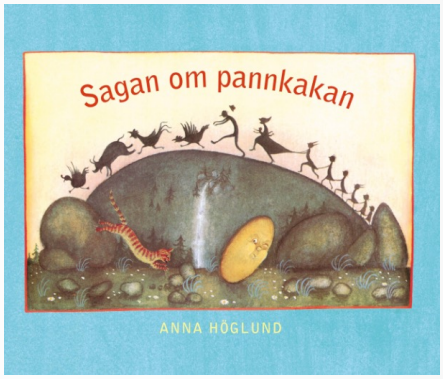
GLÄDJE OCH NYTTA MED DANS OCH RÖRELSE

- Ämnet svenska och litteratur blev roligare tack vare dansintegreringen
- Den glädje som dansen tillförde ansågs vara viktig. Ibland kan läsande och skrivande i skolan kännas orelevant för eleverna.
- Lärandet som skedde i dansintegreringen var nytt och ofta omedvetet för eleverna

Man lär sig saker ändå fast man kanske inte märker det.

Man blir gladare. Dagen går snabbare! Och så har vi fått dansa av oss så vi inte måste sitta stilla hela tiden. Det är kiva, man blir glad av det och man får mycket motion.

ELLA

Ett exempel på läsning och kreativ rörelse i förskolan

24

BARNS TIDIGA LITTERACITETSLÄRANDE MED DANS

(JUSSLIN & NORDSTRÖM, REVIEW)

- Kreativ dans kan bidra till att barn vågar experimentera och utforska tidigt läsande genom rörelse och kroppsligt deltagande.
- Exempel på pedagogiskt arbete med tidig läsning som är lekfullt och kreativt och väcker glädje hos barn
- Barn visar sina (olika) förståelser av läsningen genom kroppslig rörelse – förståelse som kan vara enklare att uttrycka med kroppen än med ord

28

VARFÖR LÄSNING MED KREATIV RÖRELSE?

- Rekommendationer från forskare och läroplansgrunder att stötta barns tidiga litteraciteter på lekfulla och holistiska sätt
  - …vilket kan skapa glädje i att lära sig och utveckla färdigheter i läsande och skrivande (Curtis et al., 2024; Jusslin & Nordström, review; Nordström et al., 2024)
  - … vilket konst och rörelse kan bidra med (Jusslin, 2026; Saunders, 2025; Theodotou, 2025)
  - … och kreativ rörelse erbjuder möjligheter att utveckla, utforska och experimentera med språk på kroppsliga, lekfulla och kreativa sätt (Erickson et al., 2026; Korpinen, 2024; Leonard et al., 2016; McMahon et al., 2003; Paul, 2018)
  - … och kreativ rörelse kan bidra till utveckling av tidig läsning, fonem-grafem-kombinationer (McMahon et al., 2003)

VARFÖR LÄSNING MED KREATIV RÖRELSE?

Forskningsresultat om att kreativt rörelse med äldre barn…

- …ger möjligheter och uppmanar till närläsning av texter (Jusslin, 2019, 2020; Jusslin & Höglund, 2021a, 2021b; McCormack, 2011; Smagorinsky & Coppock, 1995)
- … förbättra läsfärdigheter och -förståelse (Keinänen et al., 2000; Makopoulou et al., 2020; McMahon et al., 2003)
- …stärka fonologisk medvetenhet och ordförråd (Sila & Lenard, 2020)
- …stärka självförtroende (Jusslin & Höglund, 2021a; Jusslin & Forsberg, 2021; Jusslin et al., 2022)
- …motivera, engagera, aktivera – och ha roligt (e.g., Jusslin & Höglund, 2021a; Jusslin & Forsberg, 2021; Jusslin et al., 2022; Korpinen & Anttila, 2022; Sila & Lenard, 2020)

TACK!